

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Bc. David Kaňkovský
Název diplomové práce: Konzistentnost výslovnosti vyučujících angličtiny na 2. stupni ZŠ
(*The consistency of teachers' pronunciation in the lower secondary school*)

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jaroslav Emmer
Oponent diplomové práce: PhDr. Vladislav Smolka, Ph.D.

I. Cíl práce a jeho naplnění:

1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem
- 2. Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky**
3. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněný
4. Stanovený cíl nebyl naplněn

II. Struktura práce:

- 1. Logická, jasná a přehledná**
2. Přiměřená
3. Uspokojivá
4. Nevhodná

III. Práce s literaturou:

1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu, přesná práce s citacemi, kritická analýza zdrojů
- 2. Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu**
3. Průměrná práce s literaturou
4. Slabá, chybná nebo nedostačující

IV. Prezentace a interpretace dat:

1. Systematická, logická prezentace, originální a důsledná interpretace
2. Velmi dobrá prezentace dat, úspěšný pokus o jejich interpretaci
- 3. Uspokojivá prezentace i interpretace dat**
4. Neodpovídající prezentace, nedostatečná analýza výsledků

V. Formální stránka:

- 1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům**
2. Obsahuje drobné formální chyby
3. Nesplňuje některé zásadní požadavky
4. Nesplňuje většinu stanovených požadavků

VI. Jazyková úroveň práce:

- 1. Výborná**

2. Velmi dobrá
3. Dobrá
4. Podprůměrná

VII. Náročnost zpracování tématu:

1. Velmi vysoká
- 2. Vysoká**
3. Střední
4. Nízká

VIII. Přínosy práce:

1. Originální zpracování a názory, předkládá nová zjištění
- 2. Práce je v daném oboru přínosná, ale neobsahuje originální a nová zjištění**
3. Průměrné, omezené využití výsledků práce
4. Nedostatečné, práce nemá jasný přínos pro obor

Vyjádření oponenta diplomové práce:

Česky psaná diplomová práce zkoumá, do jak míry je výslovnost českých učitelů angličtiny na 2. st. ZŠ konzistentní, a to zejména ve vztahu ke dvěma odlišným výslovnostním standardům, tzv. Received Pronunciation reprezentujícím britskou výslovnost a General American.

V úvodu se autor zabývá vlivem češtiny jakožto mateřského jazyka na anglickou výslovnost, ale tato část je pojednána až příliš stručně, přestože vliv mateřštiny je naprosto zásadní. S některými tvrzeními by se dalo polemizovat, např. že značná část anglických souhlásek je vyslovována stejně jako v češtině – autor měl zřejmě na mysli, že „česká“ výslovnost těchto souhlásek nevede v komunikaci s rodilým mluvčím ke ztrátě či změně významu.

Další kapitola je věnována metodice výuky výslovnosti. Jako v prvním případě, jsou některé klíčové pasáže až příliš stručné – pojednání o tom, jak učitel pomáhá žákovi produkovat hlásky ve správných kvalitách, se vešlo na 5 řádků.

Následuje přestavení obou základních výslovnostních standardů komentář k dominantnímu postavení americké angličtiny, i když spíše z hlediska gramatiky a slovní zásoby.

Pro teoretickou část je klíčová kapitola 5, v níž se autor podrobněji zabývá konkrétními systematickými rozdíly výslovnosti mezi RP a GA, zejména roticitě, pravidelným rozdílem v užívání samohlásek, ztrátě /j/ v GA, odlišností realizace /t/, užíváním rázu a rozdíly v umístění přízvuku.

V praktické části poté autor zkoumá výslovnost 9 českých vyučujících angličtiny působících na 3 školách. Každého stručně charakterizuje z hlediska jeho profesní přípravy a komentuje jednotlivé zjištěné klady a zápory výslovnosti, směřování k některému z regionálních standardů a způsoby, jakými se daný vyučující snaží explicitně zařadit do výuky nácviků či korekce výslovnostních návyků žáků. Výsledky výzkumu jsou prezentovány pomocí grafů a doplněny shrnujícím komentářem, ovšem hodnocení je velmi hrubé, bez přihlédnutí k specifickým individuálním problémům a bez jakéhokoli pokusu o kvantifikaci.

Nesporným přínosem práce je, že se věnuje výslovnostním dovednostem vyučujících. Vzhledem k tomu, že vyučující předem nevěděli, že budou předmětem zkoumání (v opačném případě by zřejmě bylo obtížné najít dostatek ochotných respondentů), zdá se, že k získání dat nebylo použito nahrávek, ale pouze poznámek autora během sledování výuky. Takovýto postup je sice pochopitelný, ale zároveň znemožňuje ověření zjištěných výsledků, které mohou být potenciálně subjektivní. Z odlišností RP a GA popsaných v kapitole 5 se v komentářích k jednotlivým vyučujícím objevují jen některé. U stručné kapitoly 7 zařazené do praktické části není jasné, zda se jedná o příklady slov, která se v projevech respondentů skutečně vyskytla, nebo zda jde pouze o připomenutí zkoumaných jevů – potom by ovšem bylo vhodnější zařadit tyto příklady do části teoretické.

Bylo by zajímavé zkoumat následně, jaký vliv mají výslovnostní dovednosti vyučujících na výslovnost žáků, to by ale bylo na samostatnou diplomku.

Práce je psána kultivovaným jazykem pouze s nečetnými prohrěšky (interpunkce, předložky), což je zřejmě dáno převahou anglicky psané teoretické literatury, v níž autor načerpal kromě faktických poznatků i jazykovou inspiraci. Na str. 26 je uveden bibliografický odkaz (Pavlík, 2003), který ovšem nelze nalézt v závěrečném bibliografickém přehledu.

Přepis slova *mirror* reprezentující RP (str. 27) má být bez koncového /r/. Na str. 34 se směšují hlásky a grafémy (*letter "t" between two vowels*).

U grafů (str. 47, 48) je poněkud matoucí užití barev, pokud vnímáme *consistent* a *corrected* jako pozitivní, hodila by se pro ně stejná barva.

Celkově lze hodnotit předloženou práci jako podnětnou a i přes výše uvedené nedostatky ji hodnotit známkou velmi dobře.

Navrhovaná známka: velmi dobře

Otázky k obhajobě:

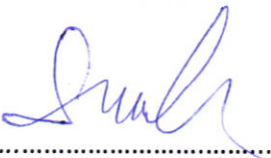
What is, in your opinion, a realistic goal in teaching pronunciation to teachers and pupils, respectively?

Should teacher expose learners to authentic native-like pronunciation from the early stages, or is it legitimate to simplify?

What is meant by "Teachers must ensure that learners hear sounds according to the appropriate categories..." (page 14)?

Which aspects of intonation were dealt with by teacher E (page 41)?

Is the in/consistency of respective teachers a matter of their institutional affiliation, or are their characteristics purely individual?

Podpis oponenta diplomové práce:

Datum: 19. 5. 2023